

חדש בקרבי

קרבן מלגות לחידושי תורה

מיסודו של
ר' שלמה מדמון ז"ל

בנשיאות
הרה"ג מרדכי יצהרי שליט"א

דבר המערכת

גשם של עשייה

החורף הגיע אלינו, ואנו מתפללים שהשנה הזו תהיה שנת גשמים לפחות כמו בשנה שעברה, כאשר זכינו שמאגרי המים התמלאו, והכינרת עלתה ועלתה. אין ספק שהדבר מעיד על ברכת שמים מרובה, וכבר אמרו חז"ל 'פרוטה שבכיס מתברכת'.

גם אנחנו ב'עמותת יוצאי תימן' לא נחים, וממשיכים בעשייה מבורכת למען הקשיש וכל חלקי האוכלוסייה. סמוך לימי החנוכה יתקיים א"ה כינוס של חלוקת פרסים במסגרת ה'חידון הבין דורי', המורכב משלושה דורות.

מלבד החיבור הנפלא למורשת בין דור הנכדים לדור הסבים, הדבר מהווה חיזוק שורשי ואותנטי לשירת יהדות תימן והבאת השמחה לליבם של הדור השלישי.

אנו תקווה שהאירוע המושקע במיוחד יגרום הנאה רוחנית לכולנו, כשלהבת מסורת תימן תדליק את נרות החנוכה - בימים ההם ובזמן הזה.

חורף בריא

המערכת

מאמר פתיחה

הרה"ג אבישלום שמן שליט"א
ראש כולל דיימות 'אהל שרה ורפאל'

חנוכה - ניסים מעל הטבע! יסוד שמונת ימי החנוכה ומהותם

ובתוספת ביאור למה שכתבנו, דע כי ההכנה לשמיני עצרת מתמשכת שבעה ימים כנגד שבעת עמודי העולם. ויתבאר הדבר על פי דברי המהר"ל דלעיל, שמספר שבע מורה על השראת אלקותו בתוך העולם השפל שנברא בשישה ימים, ושלימות החפץ הגשמי מרומז במספר שש, כי שלימות הגשמיות היא בהתפשטותו לשישה כיוונים - למעלה, למטה וארבע רוחות השמים, והשבע זו שבת קודש שהיא הניצוץ האלוקי בתוך הטבע.

אך מספר שמונה הוא מעל הגשם לחלוטין, ומתייחד לאחדותו יתברך שהוא נעלה מעל הטבע הגשמי. ולכן מבאר המהר"ל שכהן גדול משמש בשמונה בגדים, וכן ברית מילה המקשרת את הילוד לכלל ישראל נעשית ביום השמיני, שהוא מעל הטבע החומרי.

ובזה יבוארו דברי הרמב"ן שכתב, שמיני רגל בפני עצמו הוא ותשלומין דראשון הוא, כי הוא אצילות הראשונים ואינו כאחדות שלהם. והיינו שהבסיס והיסוד שעליהם מושגת שמיני עצרת הם שבעת ימי הסוכות שבהם השלמנו עבודתנו ואמונתנו, ושמיני עצרת אגוד ומקושר לימי הסוכות, ועדיין אפשר להשלים בו קרבנות חג הסוכות. אך לאידך גיסא אינו באצילות הראשונים, כי הוא מרומם מעל הטבע ונבדל מימי החג שמשתייכים לעולם השפל, ולפיכך לא נצרכות מצוות יחודיות ליום זה, כי הוא התכלית מכל המצוות והעבודה הקדושה של ימי תשרי.

ועומק הענין מבואר על פי השפת אמת, ששלושת המועדים הם בחינת שלושה אבות (זהו "קריע" מדף רכ"ז ע"ב), ושמיני עצרת הוא בחינת משה רבינו, והוא תכלית כל המועדות, וכשעלה לקבל תורה במעמד הר סיני היה מעל דרגת הבריאה, והיה שייך למספר שמונה שהוא מעל הטבע. ובזה גם מובן שהיה הכהן גדול בחנוכה המשכן כי היה שייך למעל הטבע.

ואחרי שביארנו יסוד כי שמונה הוא בדוקא (והדברים שכתבנו הם ענינים העומדים ברומו של עולם, וכאן קצרה היריעה עד למאד), כי הוא המסמל את הענין שהוא מעל הטבע, בזה אולי אפשר ליישב את קושיית מרן הבית יוסף, שהוצרכו לתקן שמונה ימים כדי לגלות שהכל היה נס ממספר שמיני שלא כדרך הטבע. והא ראייה - שפך השמן היה חתום דוקא בחותמו של כהן גדול, להורות שהכל נס למעלה מדרך הטבע.

ובזה מובן גם מדוע נקרא היום השמיני 'זאת חנוכה', כי ביום השמיני מגלים שכל השבעה ימים היו בגדר נס. וכלשון הכתוב 'בזאת יבוא אהרן אל קודש הקדשים', ו'זאת ברית אשר תשמרו', שכולם מעולם השמיני.

ידועה קושייתו המפורסמת של מרן הבית יוסף, מדוע אנו מדליקים נרות שמונה ימים, כשבעצם הנס היה רק שבעה ימים, כי בפך שמצאו חתום בחותמו של הכהן גדול היה הרי שמן שידלק ליום אחד, ואם כן היום הראשון לא היה בו נס כלל. וכבר רבו התיורצים בתשובה זו.

והנה בתחילת דברינו עלינו לדון איזה נס עיקר בחנוכה, הניצחון במלחמה או נס פך השמן. ואם נעיין נראה כי בנוסח בני תימן (בלדי) השאלה מתגברת, כי ב'על הניסים' אין מזכירים כלל את ענין נס פך השמן אלא רק את ענין המלחמה, ואילו הדלקת הנרות מבטאת בעיקר את נס פך השמן.

ונראה שעל נס המלחמה לבד לא היה מקום לתקן תקנה לדורות ולקבוע הימים בהלל והודאה (וכן כתב בספר בני יששכר), ועוד, דלא קבעו להודות על נס המלחמה משום שעם ה' נפלו בחרב, ואין מקום לשמוח על כך. ועוד, שהרי היו הרבה ניצחונות לעם ישראל על אויביהם, ולא תיקנו עליהם חכמים תקנה לדורות.

אלא ודאי שלאחר נצחון המלחמה של מעטים כנגד רבים, נכנסו להיכל ונעשה נס ומצאו שם מעט שמן. והיינו שהשמן הוא הכח הרוחני, ובכך שהשמן דלק שמונה ימים במקום יום אחד מעל דרך הטבע, נס זה הוכיח שגם נצחון במלחמה לא היה התגברות של הכוחות החלשים על הכוחות החזקים בלבד, אלא הנס הוא בכך שהכח הרוחני התגבר על הכח החומרי, וכך נקבעה מציאות זו לדורות שבמעט התגברות הכח הרוחני דוחים הרבה מן החושך. ועל זה תיקנו תקנה בהלל והוראה לדורות.

כעין זה כתב המהר"ל בחיבורו על שבת (שם), ועיין נתיב העבודה עמ' צ"ד), שנס השמן הוכיח שנס המלחמה לא היה מכוחם וגבורתם אלא מכח ה', ומכל מקום עיקר ההודאה היא על נס המלחמה, ולכן יש לברך על הנצחון שעשה ניסים לאבותינו, כי לא היתה כאן גבורה אנושית אלא נס שמיימי.

וכתב המהר"ל לבאר את ענין נס השמן, שכח יוון היה מיוחד להתגבר על ההיכל ולטמאו, ולכן לא יכלו לטמא שמן שהיה חתום בחותמו של כהן גדול, כי הוא נכנס לפני ולפנים בקודש הקדשים, וקודש הקדשים שייך למספר שמונה שהוא מעל לדרך הטבע, וכל כח יוון היה רק בדרך הטבע. והטעם שקדש הקדשים שייך לשמיני, כי בו יש את הארון, והתורה שניתנה אחר שבעה שבועות ביום החמישי. וכן מזמור קי"ט בתהילים הוא בתמניא אפי', כי התייסד על התורה, וארון הוא לשון אור, והתורה היא אור כדכתיב כי נר מצוה ותורה אור, והיא שמינית, ומשם בא הנס של שמונת נרות חנוכה, על ידי כהן גדול שלובש שמונה.

הנר שנדלק בטעות

רבי שמואל לא שם לב ברוב התלהבותו מהמצוה שהשמש הדולק שבידו התקרב לנר החנוכה והדליק אותו - האם יוכל לברך על כך?

נדון נוסף שייך כאן, דכיון דקיימא לן שגם למאן דאמר מצוות אין צריכות כוונה, מכל מקום אם כיון שלא לצאת לא יצא ידי חובתו, יש לומר דבכהאי גוונא שמעשיו מוכיחים שאינו רוצה לצאת ידי חובה קודם שיברך על המצוה כדין, חשיב כוונה הפכית - שלא לשם מצוה - ואינו יוצא ידי חובתו. ולפי זה, גם במהבהב את הנר לא יצא ידי חובתו, וחייב לכבותו ולחזור ולהדליקו לשם מצוה.

ולכאורה יש להביא ראיה לדעה הראשונה, שאין להחשיב מי שמקיים את המצוה קודם הברכה כמי שיש לו כוונה הפכית, מקושיית הגמ' בסוכה (מ"ב ע"א) לגבי נטילת לולב: 'הא מדאגבהיה נפק ביה?!' אמר אביי כשהפכו. וכתבו התוס': 'מדאיצטריך לשנויי הכי, משמע דסבירא ליה דמצוות אינן צריכות כוונה, דהא קאי אמוציא לרשות הרבים, והתם אין שייך מתכוין לצאת כל כמה דלא בירך. ועוד דאיירי בהולך אצל בקי ללמוד', ע"כ.

הרי מפורש יוצא מדברי התוס', דלמאן דאמר מצוות אינן צריכות כוונה יוצא ידי חובתו בהגבהת הלולב אפילו קודם ברכה. ולענין סברת מתעסק יש להעיר דאין זה פשוט כל כך לדוננו כמתעסק, שהרי קיימא לן שנתכוון לחתוך את התלוש וחתך את המחובר לא חשיב מתעסק, כיון שנתכוון לחתיכה, ורק נתכוון ליטול את התלוש וחתך את המחובר חשיב מתעסק כיון שלא נתכוון לחתיכה כלל. ואם כן, בנדון דידן שמתעסק בהדלקת הנר, שמואל לא חשיב מתעסק.

שכיוון להדליק נר, אלא שלא היתה כוונתו לקיים בזה מצוות הדלקת נר חנוכה, בכהאי גוונא אמרינן דמצוות אינן צריכות כוונה ויצא ידי חובתו. אבל זה שלא נתכוון כלל למעשה הדלקה ומאליו נדלק הנר, הוה ליה מתעסק בעלמא ואין כאן מעשה הדלקה, ולכן לא יצא ידי חובתו וצריך לכבות את הנר ולהדליקו מחדש [אמנם אם הדליק את הנר כדי להבהבו ולהכינו למצוה, יש לומר שכבר יצא ידי חובתו בהדלקה זו, ואינו יכול לחזור ולברך. ולכן ראוי להבהב את הפתילה קודם נתינת השמן, שאז אינה ראויה לדלוק חצי שעה, ואינו יוצא ידי חובה בהדלקה זו].

סברא נוספת יש להעלות בדבר, שכשם שלענין מעשה עבירה לא חשיב עבירה כלל בכהאי גוונא, ואינו צריך אפילו לעשות תשובה על מעשה זה כמו שצריך לשוב על עבירה בשוגג, כך לענין מעשה מצוה לא חשיב מצוה כלל, ולא יצא ידי חובתו.

אכן יש דעה דאף על פי שמחויב לכבות את הנר ולחזור ולהדליקו לשם מצוה, מכל מקום לגבי הברכה לא יצאנו מכלל ספק. ולכן ראוי לשמוע את הברכה ממי שעדיין לא הדליק, ואז לחזור ולהדליק לשם מצוה. אמנם יתר הפוסקים הסכימו שאין כאן אפילו ספק ברכות, ויכול לחזור ולברך לכתחילה.

רבי שמואל, אברך יקר וכן עלייה, התכוון בהתרגשותו להדלקת נר חנוכה ביום הראשון. לאחר לימוד ועיון בספרים הקדושים על מצוות היום ומהותו, הדליק את נר השמש, וכשזה בידו אמר במתינות את נוסח 'לשם יחוד', ופנה להתחיל את הברכות ולהדליק את נר החנוכה.

ברם, הוא לא שם לב שמרוב התלהבותו התקרב אל הנר עם השמש הדולק שבידו, וכשבא לברך את הברכות נוכח לתדהמתו שהנר דולק כבר. וכעת עלה הספק בליבו: האם כבר יצא ידי חובתו בהדלקת נר חנוכה, והאם הוא יכול לברך עכשיו את ברכת 'להדליק' או לאו, שהרי הנר כבר דלוק.

שאלה זו נשאלה בפני מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל (וישמע משה חלק א' עמ' ר"ג, והתבאר הענין

גם בגליון וישמע משה פרשת מקץ ה'תשע"ז), והוא השיב כי האברך יצא בהדלקתו ואינו צריך לחזור ולהדליק, וממילא שוב אינו יכול לברך ברכת 'להדליק'. ביאור התשובה, על פי הנפסק בשולחן ערוך (סימן ס') שבמצוות דרבנן אמרינן 'מצוות אינן צריכות כוונה', והרי הוא יוצא ידי חובה במעשה המצוה אף בלא כוונה.

אמנם רבים ממורי ההוראה הורו למעשה שהאברך לא יצא ידי חובתו בהדלקה זו, וטעמם דדוקא מי

לחיזודא

'יום אחד', סיפר אחד מחשובי הדרשנים, 'פגשתי ברחובה של עיר כמה מחבריי הטובים, והנה אף אחד מהם לא אומר לי ברכת שלום. לא ידעתי על מה ולמה, מה חטאתי ומה פשעתי, אך איש לא בירכני לשלום. לאחר מכן נכנסתי לבית הכנסת בו אני מתפלל, ונתקלתי בתלמידי חכמים מופלגים ויראי שמים, שלהפתעתי מצאתים מניחים תפילין כמעט לפני השקיעה. גם הפעם - לא ידעתי איך זה קורה!

אבל התשובה היתה פשוטה... היה זה כמובן יום תשעה באב, שבו מניחים תפילין רק במנחה, ולא אומרים שלום... והמסר: גם ביום רגיל, כאשר אנו נפגשים באנשים עם התופעות הללו, שאינם מונעעים בראשם לשלום ועושים דברים שלא מתאימים להם - צריך לסגור עליהם ולומר, 'מי יודע איזה תשעה באב עבר עליהם - בבית או בכולל, בעבודה או בלימודים - ולכן הם במצב רוח לא טוב'...

יש לחקור

- יש לחקור האם מותר להדליק נר חנוכה בבשר וחלב, כי הגם שאסורים בהנאה, הרי נוקטים אנו דמצוות לאו ליהנות ניתנו.
- בדין 'כתבה אין זקוק לה' יש לחקור, האם יש תנאי בקיומה שיהא כשיעור, אך אם נאנס אינו מבטל את המצוה, או שמואל כל המצוה היא מעשה ההדלקה בלבד, וכיון שכעת ראויה להדלקה כשיעור, ממילא אמרינן שאם כתבה אין זקוק לה.

בשם אומר

היכן מצוי היצר הרע?

בכל מקום שם מאמינים שהוא איננו...

(רבי נפתלי מרופשיץ)

הבית היהודי

הרה"ג יואב עובדיה ג'יבלי שליט"א

כבוד!

מהות הכבוד ביהדות

ישנה תפיסה שרווחת אצלנו שמקורה נובע מנהגות הגויים, והיא הגדרת המילה 'כבוד'.

ה'עולם' אומר **שהכבוד מתחיל מן המכבד**, לדוגמא: יש לך מעמד של גבאי בית כנסת, אזי יש לך ארנק מלא חתיכות של כבוד ואתה מחלק לכל אשר תחפוץ נפשך - לזה 'שלישי', לזה 'פתיחה', לזה 'מוסף' וכן הלאה, ואם כן אני המכבד, ואתה המכובד תלוי אך ורק בי, אין לך כלום בלעדי...

כמה פעמים יצא לנו לראות אדם שמשפיל עצמו עד עפר - כדי לזכות במעט כבוד מזולתו. וכל זה נובע מידיעת האדם שכבוד בא אך ורק מאחרים. ומתפיסה זו התאזרחה לה בלבנו תאוות הניצוח... אני מכובד רק אם ניצחתי את חברי בדברים או במעשים, וגרמתי לו להיראות קטן...

ובאמת, **הכבוד האמיתי נמצא באדם עצמו**. אדם חכם או בעל מידות מקרין את חכמתו ומידותיו לסובבים אותו, ועל ידי כך יוצר השפעה עד שהסובבים אותו מכירים בגדולתו, וכמו שאמרו חז"ל (אבות פרק ד' משנה א') **'אֵיזְהוּ מְכַבֵּד, הַמְּכַבֵּד אֶת הַבְּרִיּוֹת, שֶׁצָּאָמַר (שמואל א' ב', ל') פִּי מְכַבְּדִי אֶכְבֵּד וּבִי יְקַלֵּוּ**'. מי הוא המכובד - זה אשר מקרין כבוד לזולתו. ומבאר לנו רבינו יונה ביאור עצום: **'נמצאת אומר כי כל כבוד אשר יעשה אדם לבריות, לעצמו הוא מכבד, שגורם להם כי בעל כרחו יכבדוהו ומתורת חיוב, שהוא הכבוד האמיתי, ועל זה נאמר איזהו מכובד המכבד את הבריות'**.

הדברים הללו חייבים להיות מיושמים הלכה למעשה בבית פנימה. אדם צריך לכבד את אשתו לא בגלל שהיא בשלנית, בעלת חסד, וכדו', אלא בגלל שהיא אשתו, וכן להיפך. ואם תשאלו, מאי נפקא מינה אם אני מכבד את רעייתי בגלל שהיא אישה או בגלל מעלות אחרות, התשובה פשוטה: כשאתה מכבד עליך לכוון לנקודת האמת, כי כל שאר העניינים שמסביב אינם אלא מעטפת, בבחינת אהבה התלויה בדבר. אם תתמקד בהם אתה מכחיש את המעלה האמיתית, ולכן צריך להתייחס אך ורק למעלת האמת, ואז תראה שככל שאתה תכבד יותר - כך תהיה מכובד יותר ויותר בעיני הכל. וזה מה שאמרו חז"ל, איזהו מכובד - המכבד את הבריות.

נמצאנו למדים, **כי הכבוד בא אך ורק מעצמך!** תכבד את עצמך, תקרין כבוד לזולתך ולביתך, ותזכה להיות חביב ורצוי לכל.

שולחן מלכים

הרה"ג יוסף צברי שליט"א
רב ומו"ץ באלעד

מפניני חכמי תימן על פרשיות החודש

שמחה ועצב התערבו יחדיו בנישואי יצחק / מוסר לשמירת מנהגי האבות / המלאכים הלכו אל עשו אך שבו מיד / מניין ידע הצדיק כיצד נראה הבניין שבו לא היה מעולם?

פרשת וישלח

'וישובו המלאכים' (ל"ב ז')

יש להבין, מדוע נאמר כאן לשון 'וישובו' המלאכים, לשון שיבה בלבד, ולא נזכר בפסוק שהמלאכים אכן באו לעשו ודברו עמו, הלא מלאכים אלו נשלחו אל עשו.

ומבאר הגאון רבי ישראל הכהן זצ"ל בעל 'סגולת ישראל', כי מלאכים אלו נשלחו רק כדי לבדוק את מצב כוחותיו ואנשיו של עשו בלבד, וכאשר מצאו אותו מתוקן לצאת למלחמה, מיד שבו לומר כן ליעקב, ולא נכנסו לעשו כלל.

וזהו 'באנו אל אחיך אל עשו', כלומר, מצאנו אותו שכבר הכין את אנשיו והרי הוא הולך, ולא סיפרנו עמו כלל. וזה שנכתב 'באנו אל', ולא אמרו: 'כך אמר לנו וכך אמרנו לו'.

פרשת וישב

'איה הקדשה היא בעיני על הדרך' (ל"ח כ"א)

אחד מחשובי גדולי וצדיקי קהילת תימן בירושלים, היה הגה"ק רבי לוי חמדי זצוק"ל. הוא היה הולך כל הזמן בטלית גדול, כאשר הטלית מופשלת לו כנגד רוב פניו, וכך הוא מופיע גם בתמונות הבודדות שנשתמרו ממראה פניו. בזכות שמירת עיניו, זכה רבי לוי חמדי לראות למרחוק דברים שהם בגדר מעל לטבע, ראייה רוחנית טהורה וזכה.

פעם אירע בירושלים מקרה מוזעזע, בו נעלם ילד יהודי לאחת המשפחות החשובות בעיר מיוצאי אשכנז, וכל המאמצים לחפשו עלו בתוהו, פשוט כאילו בלעה אותו האדמה. בצר להם, פנו הורי הילד אל רבי לוי חמדי, שיגלה להם היכן נמצא בנם.

רבי לוי שקע בשרעפיו, ולאחר מכן פנה אליהם ואמר: **'בנכם נמצא בבנין שברחוב פלוני במקום פלוני! לקח הרב לוי דף ועיפרון ושרטט להם במדויק את מראה הבנין, בעודו מכוון אותם: 'לבניין זה כמה פתחים. מרווח זו אין להיכנס כי נמצא שם תמיד שומר. אך בדלת השניה מרווח צפון אין שומר משיעה פלונית עד שעה פלונית, לכן יש להיכנס משם באותה שעה. לאחר מכן תעלו שתי קומות, תכנסו לחדר השלישי מימין, ושם תגלו את בנכם.**

ההורים ההמומים הלכו לאותו מקום, ואכן נתברר כי דברי הצדיק נאמרו במדויק: בצד מסוים היה שומר ובצד אחר רק לפעמים. עשו ההורים כהוראת הצדיק, והופתעו לגלות את בנם בריא ושלם באחד החדרים. לאחר מכן, התברר כי ציידי נפשות מהמיסיון עמדו מאחורי נסיון חטיפה זה.

מאותו יום אילך נתקדש שמו של השי"ת שגלה סודו אל עבדיו שבכל דור ודור, ושמו של רבי לוי חמדי נודע בכל הקהילות כי מלאך ה' קדוש הוא.

פרשת תולדות

'ויהי יצחק בן ארבעים שנה בקחתו את רבקה' (כ"ה כ')

הגאון רבי חיים סנואני זצ"ל הקשה בספרו מקום מקדש על פסוק זה, שהלא כאן מבואר ענין נישואיו של יצחק עם רבקה, ומדוע הזכירו כאן לשון 'ויהי' שזהו לשון צער - ומה צער שייך כאן, הלא ליום זה של נישואיו קיווה יצחק אבינו כל ימיו, בפרט אחר שלא נשחט בעקידה והמשיך את דרכו של אביו בהפצת אמונת ה' בעולם?

וביאר הרב, כי אף על פי שבאמת יום נישואי יצחק היה יום שמחה, אבל מכל מקום עצב וצער היה מהול בו, שכן ביארו חז"ל כי שרה אמנו ע"ה נפטרה מחמת צערה על שנלקח בנה לעקידה, וזה היה בהיות יצחק בן ל"ז שנה. אם כן, בזמן חופת יצחק שרה אמנו לא היתה בעולם, ולכן אמר כאן לשון 'ויהי', על העדר שרה שלא ראתה בחופת בנה.

לפי זה דברי הפסוק מתבארים היטב שהוא כנתינת טעם, 'ויהי יצחק', ונשאלת כאן השאלה, מדוע נקטינו כאן לשון 'ויהי' שהיא לשון צער? לכך קא מבאר ואזיל, שזהו מטעם ש'ויהי יצחק בן ארבעים שנה בקחתו את רבקה', וכיון שנישא רק בן ארבעים ואמו נפטרה בהיותו בן ל"ז, על כרחך שאמו לא היתה בחופתו, ולכן הזכיר כאן לשון צער.

פרשת ויצא

'ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה' (כ"ה י')

הגאון רבי אברהם אלנדאף זצ"ל מבאר בספרו 'פתחון טוב' רמז נאה בתיבות 'מבאר שבע', שיש בו חיזוק לשמירת מנהגי האבות, ואלו דבריו:

'ויצא יעקב מבאר שבע', ראשי תיבות שם, וסופי תיבות רע, ואמצעיתן אב. ויש לרמוז בזה שהיוצא מדרכי אבותיו הקדושים ומנהגותיהם הישרים - הרי זה כמוציא שם רע עליהם. וכן אמר עליו החכם שלמה ע"ה, 'דור אביו יקלל'. וכל שכן המלעיג על מנהגותיהם ואומר טועים הם, ועונשו גדול ממוציא לשון הרע שכתוב בו 'כרת ה' כל שפתי חלקות'. וזהו שסיים הפסוק 'וילך חרנה' - שיסבול חרון אף בעולם הזה ולעולם הבא וכו'.

ועל כן צריך האדם לזהר מאד בזה, לילך במה שנהגו אבותיו - הן בתפילה והן בשאר מנהגים וסייגים שנהגו בהן. ולזה סמך הכתוב 'ויפגע במקום', שעל זה דרשו רבותינו ז"ל אין פגיעה אלא תפילה, לומר שאפילו על נוסח תפילה לא ישנה ויעבור, וכל שכן על שאר דברים.

בנין נעורים

הרה"ג בועז משה שליט"א
משגיח בישיבת 'דרך חיים'

העצלות ופתרונה

כיצד להתמודד עם קושי ההשכמה בבוקר?

וְלֹא הִתְמַהֵמְהִי לְשִׁמּוֹר מְצוֹתָיָךְ (תהלים קי"ט, נ"ט) וגו'.

ודבר זה אנו למדים מהנמלה, וכפי שאמרו חז"ל במדרש (דברים רבה פרשה ה' סימן ב'): מה ראה שלמה ללמד לעצל מן הנמלה, רבנן אמרי, הנמלה הזו אינה חיה אלא ששה חדשים, לפי שאין לה גידים ועצמות, וכל מאכלה אינה אלא חיטה ומחצה, והיא הולכת ומכנסת בקיץ כל מה שמוצאת, חיטים ושעורים ועדשים, אמר רבי שמעון בן יוחאי: מעשה היה, ומצאו בבור שלה שלש מאות כור! ולמה היא עושה כן? לפי שאומרת: 'שמא יגזור עלי הקדוש ברוך הוא חיים, ויהיה לי מוכן לאכול!'

כלומר, הפצה העז של הנמלה בחיים הוא זה שמזרזה לאסוף ולכנס את מזונה בעמל ובחריצות אין קץ, ואף אנו, אילו היינו חפצים בלימוד התורה ובעבודת השם מתוך הכרה ברורה 'כי הם חיינו ואורך ימינו', לא היה כל קושי עומד בפנינו לעשות את המוטל עלינו, וכפי שידוע לכולנו, שביום של 'טיוול' כולם משכימים מוקדם, וכי נהפכו כל העצלנים בין לילה ל'זריזים'? ודאי שלא! אלא שכאשר מטרת ההשכמה חשובה בעינינו, וממלאת את כל ישותנו, אין דבר העומד כנגדה!

ומה היא אבן הנגף העומדת בדרכנו?

נסכיח אף בזאת לדברי חכמתו של החכם מכל אדם: 'חָכֵם עֲצָל בְּעֵינָיו מְשַׁבֵּעַ מְשִׁיבֵי טַעַם' (משלי כ"ו, ט"ז), כלומר, כשלונו של העצל אינה מחמת עצם מידת עצלותו, אלא מחמת מראונו להחכים מדברי הטעם של משיביו, וכפי שכתב ה'מסילת ישרים' (פרק ו'): ואולם, אם תשאל את פי העצל, יבא לך במאמרים רבים ממאמרי החכמים, והמקראות מן הכתובים, והטענות מן השכל, אשר כולם יורו לו - לפי דעתו המשובשת - להקל עליו ולהניחו במנוחת עצלתו, והוא איננו רואה, שאין הטענות ההם והטעמים ההם נולדים לו מפני שיקול דעתו, אלא ממקור עצלתו הם נובעים, אשר בהיותה היא גוברת בו, מטה שכלו אל הטענות האלה, אשר לא ישמע לקול החכמים ואנשי הדעה הנכונה, הוא מה ששלמה צווח ואומר 'חָכֵם עֲצָל בְּעֵינָיו מְשַׁבֵּעַ מְשִׁיבֵי טַעַם!'

אילו היה העצל מבין כמה חשובה היא העבודה המוטלת עליו, וכמה אויליים הם תירוציו לפטור את עצמו מחובתה, לא היה מתעצל כלל, אולם דא עקא, שחכם הוא העצל בעיני עצמו, ויחשוב הכל לתועים ושוטים, והוא לבדו חכם' (כלשון ה'מסילת ישרים' שם).

ככל שנחדיר בקרבנו את חשיבות יעודם של התפקידים המוטלים עלינו, כך יקל עלינו להתגבר על מידת העצלות המוטבעת בנו, וכדברי דוד המלך ע"ה: 'חֲשַׁבְתִּי דַרְכֵי גוֹי, חֲשַׁבְתִּי וְלֹא הִתְמַהֵמְהִי לְשִׁמּוֹר מְצוֹתָיָךְ!'

שאלה: מאז שאני מכיר את עצמי הנני מתמודד עם קושי ההשכמה בבוקר, אולם בתור בחור המחויב למסגרת סדרי הישיבה הדבר קשה עלי שבעתיים. מה עלי לעשות כדי לקיים לפחות את הסעיף הראשון ב'שולחן ערוך': 'יתגבר כארי לעמוד בבוקר לעבודת בוראו'?

תשובה: שלמה המלך אומר 'עַד מְתֵי עֲצָל תִּשְׁכַּב מְתֵי תִקּוּם מִשְׁנַתְךָ' (משלי ו', ט), וב'רוח חיים' (פרק ב' משנה י"ג) מבאר מאור הגולה מהר"ח מוואלאז'ין זיע"א: עד מתי תדחה את עצמך מלשכב, ואם תאמר: מה בכך אם אשכב באיחור? אשיב לך: 'מתי תקום משנתך', כלומר, שעת קימתך תלויה באיחור זה!

כיוצא בזה מובא בספר 'ראש גולת אריאל' (עמוד ער"ה) בשם ה'שפת אמת' שעמד על לשון המשנה בפאה (פרק א' משנה א'): 'והשכמת בית המדרש שחרית וערבית', שלכאורה ענין ה'השכמה' שייך רק ל'שחרית', אלא כוונת התנא לרמוז בכך, שהשכמת שחרית תלויה היא ב'השכמת' ערבית, כלומר, איחור הקימה בשחרית נובע מאיחור זמן השכיבה בערבית... אולם דומני, שעיקר הקושי בהשכמת הבוקר אינו נעוץ בחוסר שעות שינה, כי אם במידה הכללית של 'עצלות', אשר כולנו לוקים בה במידה זו או אחרת, ומה עלינו לעשות על מנת להתגבר על כך?

נסכיח איפה לדברי חכמתו של שלמה המלך בענין זה: 'לֶךְ אֶל נַמְלָה עֲצָל רְאֵה דַרְכֶיהָ וְחָכְמָה' (משלי ו', ו').

ונשימה לב, שלמה המלך אינו דורש מהעצל ללמוד מהנמלה את מידת הזריזות, אלא 'רְאֵה דַרְכֶיהָ וְחָכְמָה', כלומר, על מנת להתגבר על מידת העצלות, על העצל 'להחכים'!

ומה ענין 'חכמה' אצל 'עצלות'?

אדם שמבין את אשר לפניו, מה חובתו בעולמו, וכיצד ניתן ליישם חובה זו, אינו מתעצל מלכבד את המוטל עליו.

מידת החשיבות והיעוד שרואה האדם בתפקידו, היא הקובעת את מידת זריזותו למלאה על הצד היותר טוב, וכפי שכתב ה'חובות הלבבות' (שער השבון הנפש פרק ג'): אם יעשה מחובות הגופות מאומה, כסוכה וכלולב, חייב להקדים כוונת הלב לאלקים קודם שיעשנה, כדי שיהא שורש מעשהו לשמוע למצות הבורא, לגדלו ולרוממו, ולהודות לו ולשבחו על גודל טובותיו ורוב חסדיו עליו, ויגיע בה אל קץ גבוליה בתחילת המעשה ובאמצעותו ובסופו, יראה מהאל, וחפץ במה שיגיע לרצונו וירחיק מקצפו, כמו שאמר דוד ע"ה: 'לְעֵשׂוֹת רְצוֹנְךָ אֶלְקֵי חֶפְצִי' (תהלים מ', ט) וכו', ואז ימצא חריצות מאבריו למעשה העבודה, כמו שהקדמנו מדברי דוד ע"ה: 'חֲשַׁבְתִּי דַרְכֵי גוֹי וְאֶשְׁיבָה רְגְלִי אֶל עַדְתְּךָ, חֲשַׁבְתִּי

הבריאות כהלכה

הרה"ג יחזקאל אסחייק שליט"א

הכל בידי שמים!

מדוע האדם חייב לדאוג לעצמו,

והרי שנותיו ובריאותו קצובות לו מפי עליון?

מחשבה נפוצה ומקובלת בין אלו החיים 'ללא חשבון' ואוכלים מכל הבא ליד בכל עת שבוחרים ובכל כמות שחפצים, היא: כיצד ניתן לומר כי אוכל זה או אחר מקצר את חיי האדם, בעוד שברור לנו כיהודים מאמינים, כי חיי האדם ושנותיו קצובים לו מפי עליון?

במבט שטחי נראה לכאורה שאכן זו טענה ניצחת. אולם עיון בדברי חז"ל ובדברי הראשונים והפוסקים, מוכיח נאמנה עד כמה אין שמץ של ממשות בטענה זו, וכל כולה באה מכח ה'הותרה לו' ושכנוע עצמי של האדם, בכדי שיוכל להמשיך במסלול חייו ורצונותיו, מבלי לתת לעצמו דין וחשבון.

האמת תורה דרכה, כי בחיי האדם ישנם שני סוגי מאורעות. האחד - מה שקורה לאדם מבלי קשר למעשיו, כפי שאמרו בגמ' במסכת חולין: 'אין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא אם כן מכריזין עליו מלמעלה', וכפי שביאר זאת המאירי: 'מיסודי התורה הוא להיות האדם מתבונן ומכיר שכל מה שיארע לו מאיזה מין של צרה, הכל במשפט מצד עונש משפטי ישרו יתברך, והוא שאמרו אין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא אם כן מכריזין עליו מלמעלה, ויבא מזה שיפשפש במעשיו וישוב מדרכיו הרעים' עכ"ל שם.

אולם לעומת זאת, ישנם מאורעות שהאדם מביא על עצמו, ועליהם צווה הקב"ה את האדם להנהיג את עצמו בדברים הגורמים לגופו להיות בריא וחזק ולהאריך את ימי חייו. ולהיפך - חס וחלילה, על ידי זלזול בעניני בריאות הגוף יכול האדם לגרום לעצמו למות קודם זמנו, ולהביא על עצמו מחלות שונות, רחמנא ליצלן.

דוגמא לכך היא מדברי רב יהודה (ברכות נ"ד ע"ב) המונה שלושה דברים שמאריכים ימיו ושנותיו של האדם, ואחד מהם הוא המאריך בבית הכסא. וביאר רש"י שהטעם הוא מפני ש'רפואה היא לו'. וכן מסופר על התנא רבי יהודה בר אלעאי (שם), שתלה את הסיבה למראו הטוב והבריא בכך שהיה טורח ומתנהג בדרכי הבריאות והרפואה.

וכן מצינו כי אף אם נגזר על האדם חיים ארוכים הוא עלול למות קודם זמנו. צא ולמד ממה שאמרו במסכת בבא מציעא (ק"ז ע"ב): 'רב סליק לבי קברי, עבד מאי דעבד (יודע היה ללחוש על הקברות ולהבין על כל קבר וקבר באיזו מיתה מת, אם מת בזמנו אם בעין הרע. רש"י), אמר: תשעים ותשעה מתו בעין רעה, ואחד בדרך ארץ (בזמנו)'.

מדברי הגמרא וכפי שפירש רש"י עולה שתשעים ותשעה אחוז מן המתים אינם מתים בזמנם, ורק אחוז אחד מת בזמנו. אם כן, אין אתה יכול לומר שכל אדם מת כאשר נגזר עליו למות ולא קודם זמנו, שכן מפורש כאן שתשעים ותשעה מתים שלא בזמנם. וכן מתבאר מדברי הגמרא בבבא מציעא (פ"ה ע"א), שמיתה שלא בזמנה מצויה אצל בני האדם, וכאשר היתה תקופה שלא מתו אנשים קודם זמנם צוין הדבר כמאורע חריג. הרי שביכולתו של האדם להשפיע על בריאותו ועל אריכות ימיו, וכפי שכבר ביארנו לעיל - האדם חייב מן הדין לעשות כן.

מתוך הספר 'חיים בריאים כהלכה'.
להזמנת הרצאות ושאלות: 03-6187876

פינת ההלכה

הרה"ג אורן צדוק שליט"א
מח"ס שו"ת אורן של חכמים

לקט הלכות לחודש כסלו

נס חנוכה

החודש התשיעי הוא חודש כסלו, החודש בו אירע הנס הגדול של מציאת פך השמן הטהור, והדלקתו שמונה ידות למעלה משיעורו, וחזרה מלכות ישראל יתר על מאתיים שנה. ובזכות זאת עלה ונתעלה כל החודש כולו מתחילתו ועד סופו, כנזכר במדרש (אסתר פ"ז), 'כסלו זכות חנוכה'. שכאשר חשב המן הרשע להפיל את הגורל לידע באיזה חודש לבצע זממו הרע, עלו לפניו כל החדשים כל אחד בתורו. אלא שבכל אחד מהן נמצא זכות לעם ישראל על נס כל שהוא שאירע בו בחודש, שיפה כמו לעמוד כתרס להגן על צאן קדושים. וכשעלה חודש כסלו - זכות הנסים שאירעו בחנוכה הגנו בעדו, ונמלך מלבצע בו זממו הרע.

הדלקת נרות חנוכה

תיקנו חכמים להדליק נר על פתחי הבתים כל לילה במשך שמונת ימי החנוכה, על מנת לפרסם באמצעות כך את הנס הנשגב שנעשה לחשמונאים. ודרך הדלקת הנר הנהוגה בארצות תימן וספרד הינה כדעת התוספות (שבת כ"א ע"ב ד"ה והמהדרין), בדרך של מוסיף והולך, נר נוסף בהדלקה זו על הנר שהודלק אמש, כך שבסוף חנוכה דולקים שמונה נרות. וכן מנהג מקומו של הרמב"ם (עיין פרק ד' הלכה ג') למעשה. יתחיל להדליק בלילה ראשון בנר היחיד ימיני, ובלילה שני כשיוסיף נר אחד סמוך לו, יתחיל להדליק ממנו ולברך עליו, שהוא יותר שמאלי, כדי להפנות לימין (שולחן ערוך סימן תרע"ו סעיף ה', וכתב מהרי"ץ שכן הוא מנהגינו). צריך להקפיד לכתחילה בעת ההדלקה, לעכב את הנר שמדליק באמצעותו את הנרות, עד שתדלק רובה של הפתילה היוצאת מן הנר הנדלק, ורק אז לעבור אל הנר שלאחריו. ולא להסתפק בנגיעה קלה בפתילה, עד שהאש תהא נאחזת בה, ולעבור מיד לנר שלאחריו. והוראה זו הינה בין בנרות חנוכה בין בנרות שבת (שו"ת מהרי" ברוגא סוף סימן ל"ט. ובגן איש חי פרשת נח אות י"ב, הטעים טעם הדבר, יעויין שם).

בלילה הראשון מברכים שלש ברכות. ורמזו האחרונים סדר ברכות אלו בפסוק (במדבר כ"א, ח'), 'עשה לך שרף' - להדליק נר שלחנוכה. 'ושים אותו על נס' - שעשה ניסים לאבותינו וכו'. 'וראה אותו כל הנשון וחי' - שהחיינו וקיימנו (מטה משה סימן תקפ"פ, והביאווה אחרונים רבים).

מנהגינו שלאחר הדלקת הנר הראשון, בעודו מדליק את שאר הנרות, אומר את הנוסח האמור במסכת סופרים (פרק כ' הלכה ו'), 'הנרות הללו שאנו מדליקין וכו' (שתילי זיתים סימן תרע"ו ס"ק ח', שלא כפשוט מרן שם). עיקר גדול נאמר בגמרא (שבת כ"א ע"א) במצות הדלקת נר חנוכה - 'נר איש וביתו'. היינו שבהדלקת נר חנוכה שבבית, כל הסמוכים על שולחן בעל הבית, יוצאים ידי חובת הדלקה בהכרח, בכל מקום שיהיו בזמן ההדלקה. ואף אם יתכוונו שלא לצאת בהדלקה שבבית, לא יועיל כלל, ד'פטיר ועטיר' בהדלקת בני ביתו (כלשון החיד"א בברכי יוסף סימן תרע"ז סעיף ב'). והרוצה 'להדר' ולהדליק לעצמו בברכה נר נוסף על הדלקת בני ביתו, הרי הוא מברך בברכה שאינה צריכה (בית יוסף סימן תרע"ז אות ג'). ואשר על כן בחורי ישיבות שהוריהם מדליקין בביתם, נפטרים בהדלקה זו ואינם צריכים כלל ועיקר להדליק בישיבה, היות שבחורי ישיבות בימינו סמוכים על שולחן הוריהם בכל ימות השנה (יעויין אורן של חכמים

גדר סמוכים על שולחן הוריהם

הנה כיום מחמת יוקר המחיה והדדור, מצוי הוא שהילדים לאחר החתונה ממשיכים לדור במחיצת ההורים ביחידות דיור שבתחום הבית, או באחד מחדרי הבית, שאין להם כניסה נפרדת אלא רק דרך פתח הבית. וכיון שבפועל אינם סמוכים על שולחן ההורים אלא מכלכלת עצמן, מידו וחסדו הפתוחה הרחבה והמלאה, יש לדון כיצד ינהגו בהדלקת נר חנוכה. ובאנו בזאת למחלוקת הפוסקים, לדעת הרב פרי חדש (סימן עז"ת סעיף א') וסיעתו, צריכין הם להדליק בפני עצמם, ואינם יכולים לסמוך על הדלקת בעל הבית כלל, ואפילו לא בגדר אכסנאי המשתתף בהוצאות הדלקת הנר. ומאידך דעת הלבוש (שם סעיף ג') אינה כן, שכיוון שמדובר בבן אצל אביו, יכול הוא להשתתף בפריטי, ולצאת בהדלקת האב. ומהר"ד"מ בספר שתילי זיתים (סימן עז"ת ס"ק ד' ד"ה בן), ורביד הזהב (הגהות שולחן ערוך שם) פסק כדעת הרב פרי חדש, שצריך להדליק נר בפני עצמו. וכן סבר מהרי"ץ בתחילה כמבואר בסידור עץ חיים (דף ק"ס ע"ב). אולם לאחר מכן חזר בו להורות כדעת הלבוש, כמבואר בסידור עץ חיים מהדורא בתרא. וכן האריך הרחיב בשו"ת פעולת צדיק (חלק ב' סימן ע"ד), לדחות את דעתו של הרב פרי חדש, והוסיף שכן היא דעת הרמב"ם (פרק ד' מהלכות חנוכה הלכה ד'). ומבואר שם בדברי השואל שכן היה המנהג פשוט.

פריטי דינים

ערב שבת מדליקין נר חנוכה ולאחר מכן נר שבת, היות שמנהגינו פשוט שמקבלין שבת בהדלקה (יעויין באורך בשו"ת אורן של חכמים חלק ב' סימן כ"ה). ובמוצאי שבת, ציין מהרי"ץ (דף קס"א ע"א) שזו מחלוקת, ומנהגינו פשוט כדעת מרן הקדוש (שולחן ערוך סימן תרפ"א סעיף ב'). ואם כן יש להדליק נרות חנוכה קודם להבדלה בין בבית הכנסת ובין בביתו. וכן היא דעת מהר"ד"מ בשתילי זיתים (שם). ויש אצלינו המבדילים קודם ולאחר מכן מדליקין נר חנוכה, כדעת הפרי חדש.

אורח שנתארח בשבת, לא ימנה שליח שידליק בביתו, היות שפטור מהדלקה אם לא השאיר שם אדם בבית (שו"ת אורן של חכמים חלק א' סימן ט"ל). אלא ישתתף עם המארח בהוצאת ההדלקה, או יקנה לו חלק בשמן שבנר, על ידי הגבהתו. וכן יעשה בהדלקת מוצאי שבת בבית המארח, ואף שמתכוון לשוב לביתו, מכל מקום בזמן הדלקה שהוא חצי שעה לאחר צאת שבת, הוא הזמן לכתחילה (ולהרמב"ם אף בדיעבד). והחושש בדבר ידליק בביתו לאחר מכן בלא ברכה.

ראוי שלא להתארח בבית מלון בימות חנוכה, אלא אם כן משאיר בביתו מבני ביתו שידליק בשבילו. זאת משום שבחדר אסור להדליק שיש הקפדה בכך, והמדליק למרות זאת, הרי הוא שואל שלא מדעת שנחשב גזלן, ולא יצא. ובלובי של הבית מלון שמסדרים שם הדלקת נרות חנוכה כללית, אינו מקום הדלקה, כיון שאינו נחשב ביתו שלו. שלאורחי בית המלון יש רק זכות שימוש במקום זה לעבור ולילך, אולם אין להם תפיסה ממונית במקום, ואותה אנו מבקשים, שלא כמו בחדר שמשכירו לו. אולם אם בעל בית המלון או מי שבא מכוחו מדליק שם, יכול הוא לצאת בהדלקתו מדין אכסנאי, שהרי הוא בעליו. עד כאן מקצת הלכות, ותן לחכם ויחכם עוד.

חלק א' סימן ל"ח באורך, ותרו"ץ). והרוצה בכל אופן להדר ולהדליק, יעשה זאת בלא ברכה.

כאשר אינו נמצא בביתו ביום הראשון להדלקה, ויוצא בהדלקת בני ביתו כאמור, בחזורו למחרת להדליק בביתו, צריך לברך שהחיינו בהדלקה זו. היות שנפטר בהדלקת בני ביתו ביום הראשון רק מחיוב 'הדלקת ביתו', ולא מחיוב הרובץ על גופו. כן הורה הב"ח (סימן תרע"ו) וכן הסכמת הרבה אחרונים, דלא כהמגן אברהם (סימן תרע"ו ס"ק ב'). וכן הורה מהרי"ץ בסידור עץ חיים (קס"א ע"א) בשם הפרי חדש.

המדליק נר חנוכה בבית כנסת בלילה הראשון, כשחוזר להדליק נר חנוכה בביתו לא יחזור ויברך ברכת שהחיינו לדעת רבינו הרמב"ם (פרק י"א מהלכות ברכות הלכה י'). אולם מרן בבית יוסף (סימן תקפ"ה) כתב שאין מנהג העולם כן אלא חוזר ומברך, ואפשר שלא דיבר הרמב"ם אלא דווקא במצוות שאין בהן מעשה, ע"כ. והחושש מלברך כפשוט הוראת דברי הרמב"ם (וכפי שהבינו הרמ"ץ שם), ונתן לאחרים שיברכוהו, אינו משתבש.

זמן ההדלקה

זמן הדלקת נר חנוכה לכתחילה צריך להיות בדיוק בזמן שקבעו חכמים, 'לא מקדימין ולא מאחרין'. לדעת הרמב"ם (פרק ד' מהלכות חנוכה הלכה ה') והתפאליל, הזמן הוא בשקיעת החמה בדיוק. ואילו לדעת מרן השולחן ערוך (סימן תרע"ב סעיף א'), בצאת הכוכבים, וכן היא דעת מהרי"ץ (דף ק"ס ע"ב). ואם לא הדליק בזמן, מדליק והולך עד חצי שעה מזמן ההדלקה הנזכר. ובתימן בדור האחרון נהגו הרוב להדליק לאחר תפילת ערבית, היינו תוך חצי שעה לאחר צאת הכוכבים, ומזדרזין בתפילת ערבית (ויש שהיו שולחין את בניהם להדליק בין מנחה לערבית - עיני יצחק סימן ק"כ הערה כ"ה). ובשו"ת אורן שלחכמים (חלק ראשון סימן ל"ז) הארכנו לבאר, שהגורם לכך הוא שעת הדחק, היות שמתפללים תפילת מנחה סמוך ממש, ולצאת ולחזור מיד לתפילת ערבית לא היה שייך, על כן סמכו על כך ששעת הדחק כדיעבד דמי, והדליקו לאחר תפילת ערבית. ואמנם היו כאלו שהדליקו לאחר תפילת מנחה, תוך כדי שהקהל אומרים את המזמורים שלאחר תפילת מנחה, וחזרו מיד לתפילת ערבית, ועל כל פנים אף הם לא הדליקו בשקיעת החמה ממש.

כאשר אירע ולא הדליקו אף תוך חצי שעה, יכולים להדליק לאחר מכן, אולם ללא ברכה. זאת היות שאמנם לדעת מרן (שם) אם לא הדליק יכול להדליק כל הלילה. אולם לדעת הרמב"ם (שם) כבר עבר זמן ההדלקה לגמרי לאחר חצי שעה, וכן היא דעת הגאונים (בה"ג הלכות חנוכה כ"ה ע"ב, רב האי גאון - שערי תשובה סימן רל"ג ועוד). וכלל גדול בידינו ספק ברכות להקל, ואף שראה מרן את המחלוקת והכריע, מכל מקום מאידך גיסא דעת רבינו הרמב"ם מנגדת, וחזר הדין, וברכות אינן מעכבות.

ולאור האמור, בעל שאינו נמצא בביתו בזמן ההדלקה, תדליק אשתו בזמן ותפטרנו, שחיבת היא כמותו בהדלקת הנר. ולא תמתין עד לבואו, אם יבוא לאחר חצי שעה מזמן ההדלקה. ואם אינה מרגישה בנוח בכך או שרוצה להדליק בלילה עד לבואו או לבוא אורחים המוזמנים, יסביר לה את הדברים בדרכי נועם, שלאחר מכן אינו זמן הדלקה כלל, וכמדליק בחודש אחר הוא. ואף למרן השולחן ערוך שמתיר לאחר חצי שעה מזמן הדלקה, אין זאת אלא רק אם שכח או הזיד, אולם אף לדעתו אין ליצור מצב זה בידיים לכתחילה.

צדק ושלום

מדרכם של חכמי תימן בכל הדורות, היה ללקט מדברי חכמי ישראל צוף דבש ומתיקות התורה, ולחקוק עלי גליון ליקוטים נפלאים בכל חלקי התורה ומכמניה, בתוספת נופך, ביאורים ופירושים. רבים הם ספרי הליקוטים והחידושים הללו, אלא שרובם צפונים וגנוזים, ממתנינים ליד גואלת שתעסוק בקדשים, תפיצם ביעקב ותחלקם בישראל, ורק מעטים זכו להיחשף לכלל הציבור, בשימת דגש על החידושים המיוחדים שנחבאים בהם במסווה של ליקוטים בעלמא.

אחד מחיבורים אלו הינו הספר 'צדק ושלום' מאת הגאון המקובל **רבי צאלח יחיא מעוצה זצ"ל**, מחכמי ורבי מחוז ביצא שבתימן. ספר זה כולל אוצר בלום של ליקוטים וחידושים יקרים, נכבדים ונפלאים, בענינים רבים מאד, בדרך הפרד"ס - פשט, רמז, דרש וסוד.

הספר כולל עשרות פרקים המחולקים לסעיפים, והם כוללים ביאורים ופירושים חדשים גם ישנים במגוון נושאים, מדרשים ואגדות חז"ל, הלכה וקבלה. בסופו נוסף מפתח רחב, להקל על המעיין שייקשקש למצוא נושא מסוים בין בתרי החיבור.

לאחר שהיה צפון בכתב יד במשך כמאתים שנה, נערך החיבור ויצא לאור על ידי צאצאו ר' עזרי מעודה הי"ו, שגם הקדים דברים בפתח הספר ותיאר את גדולתו של הרב המחבר. דברים נוספים על המחבר והחיבור נכתבו במכתבי הברכה ובהסכמות רבני זמננו שליט"א שבתחילת הספר, ובהם שיבחו את היוזמה החשובה ואת הוצאת החיבור מאפלה לאורה, לדובב שפתי ישנים וצדיקים.

ניתן להשיג את הספר בטל': 050-6790817.

במדור זה בעזרת ה' תפרסמנה סקירות קצרות על ספרים שונים, קדמונים ובני זמננו. מחברי ספרים המעוניינים לפרסם את ספרם במדור זה, אנא יצרו קשר עם המערכת.

היכי תמצוי?

- **מהיכן לומדים שאין זו דרך ארץ לשבוע מבשר?**
- **תשובה:** 'בתת ה' לכם בערב בשר לאכול ולחם בבוקר לשבוע' (שמות ט"ז, ח' ובפירוש רש"י)
- **מי בא ברוח מזרחית ויצא ברוח מערבית?**
- **תשובה:** הארבה, בא ברוח הקדים שהיא רוח מזרחית ויצא ברוח ים שהיא רוח מערבית (שם י', י"ג-י"ט).

מאפלה לאור גדול

היתום הבודד שהתבזה פרבים, ושב אל דרכי אבותיו ביתר שאת

בני אדם חשובים ונכבדים, ולא כמאכל הדיוטות ועניינים. וקנים בעצמו את הפסוק, 'אם יתן איש את כל הון הון ביתו באהבה'.

עתה התחיל להצטרף, כיצד לנהוג עם צרכי מחלתו ומחית אנשי ביתו, והיה מחפש והולך, אולי ימצא עוד כלי למכור כדי לחיות בדמיו. ויהי היום, ערב שבת אחד, דחקהו אנשי ביתו באמנם: 'אין לנו לא חטים ולא עצים, ולא שום דבר מצרכי שבת'.

אמר להם: 'האם נשאר לנו איזה כלי?'

אמרו לו: 'עדין יש לנו את מנורת האבן (הנקראת מסרגה), אשר אנו מדליקים בה בליל שבת!'

אמר להם: 'תנו אותה לדי ואלף לשוק, אולי אמצא לה קונים, ונקנה בדמיה צרכי שבת'.

הביאו לו את המנורה, והוא נכנס עמה לחדר וסגר את הדלת בעדו. הוא הניחה לפניו, וישפך שיחו לפני ה' כשדמעותיו נגרות פמיו. וכה אמר: 'רבונו של עולם, גלי לפניך שלא נשאר לי מקל ההון שהניח לי אבי אלא מנורה זו, ולא פגתי את כל ממוני אלא לכבוד שמך ותורתך, ובטחתי על רחמיך וחסדיך. אגא ה', עשה למען קדשת שמך ולמען כבוד תורתך, שלא יתחלל שם שמייך על ידי עניי, כי הכל יודעים ששבת העני שפא עלי היא שקדתי על הלמודי. כה התפלל ובכה בכי גדול, עד אשר שבעה נפשו בכיה. קנח את הדמעות מעל פניו, ויצא אל השוק כשהמנורה תחת כפיו בגדו. הוא הצליח למכור אותה וקנה את כל צרכי השבת, ונקנס לשבת בשמחת לבו, ובאהבת אלהיו ותורתו.

והקב"ה שמע תפלתו פהרף עין, ונעתר לתחנתו. באותו הזמן, נתן גלב המלך לבטל את המטבע הקודמת, ולעשות מטבע חדשה. שאל המלך את הנציבים לפניו: 'האם נשתיר איש מבית הלוי הממנים על המטבע? אמרו לו: 'יש ויש, יש עוד בן לנשיא סאלם, איש טוב והגון לעמד לפניך'.

מיד, ביום שבת קדש שלח המלך לקרא לו - היה זה בעת הקריאה בספר תורה - והוא בא לפני המלך. אמר לו המלך: 'עלה בדעתך, וכן הסכימו כל השרים, לעשות מטבע חדש, ועתה אין דעתי נוחה למנות על משנה זו אלא אותך מקל בית אביך'.

אמר לו רבי אברהם: 'היום שבת ואסור לי לדבר דברי חול, אבל מחר יבוא הפל על נכון'.

אמר לו המלך: 'טוב הדבר! לך לשלום'.

ביום ראשון, השפים רבי אברהם לפתח בית המלך, ועבדי המלך הקניסוהו לפני המלך. הסביר לו המלך איך בדעתו שיצאה המטבע, ונתן לו חמישים אלף ריאלים כדי ללכת ולהתחיל במלאכה מפלי להתמקמה, ופתחו לפניו את בית המלאכה, המטבעה, אשר היה סגור מזה כמה שנים.

רבי אברהם נתעשר מקפו עשר גדול, כפלי כפלים ממה שהיה לו, וכה התקיים בו מה שנאמר: 'ראו את ה' קדשיו, כי אין מחסור ליה'איו'. וראה עולמו בניו וחרב וגנוי, וחי בכבוד גדול, עד שמת בשיבה טובה וזמן ושבוע.

רבי אברהם אלשיך הלוי זצ"ל, דור רביעי לרבי יחיא הלוי, נתתם בצעירותו מאביו - הגביר רבי שלום. משפחה הסתובב בחברת ריקים ופוזים, ועזב את למוד התורה ועסק המלאכה, באמרו, כי הוא סומך על העשר הגדול שהניח לו אביו.

שבת אחת, קראו לו לעלות לקרא בספר תורה. ולמרות שלא רצה, הפצירו בו רבות, עד שלא היה יכול לסרב. ברם, בוישה אהזה אותו בראותו כי שכח את תלמודו, ובכל פסוק ופסוק נפלו טעיות ושבוישים בקריאתו. הצבירו גערו בו בכל פעם, והחזירוהו שוב ושוב על הקריאה.

לאחר סיום התפלה, חברו עליו כל אנשי בית הכנסת, וגערו בו בדברים קשים: 'הראיתם עם הארץ פנה, בן תלמידי חכמים, חמץ בן יו, הדייט ופוחז, בן נשיאים וחשובים, הולך וגדל פאחד הריקים?!'

דברים אלו חדרו אל חדרו לבבו, הוא הפיר בחסרונו, והבין את גדל הסבלות שהוא נמצא בה. אז נתן אל לבו לשוב לדרך הטובה, ולעזוב את אהבת התענוגים והטיוילים. מיד פרש מקל רעיו שאבדו את תלמודו, והחליט לשוב לדרכי אבותיו הגדולים.

מה עשה?! הלה וחפש רב הבקי ביותר במקרא, והכניסו אל ביתו. עמו ישב ולמד כל היום ורב הלילה, יחדו אכלו על שלחן אחד בסעודות חשובות - הראיות לבן נשיאים כמוהו, ואת כל הספקת אנשי בית המלמד היה שולח לביתו מדי שבת בשבתו, כשפול מחסורם עליו. כה ישב עמו ימים רבים, עד אשר למדו כל התורה והנביאים והפתיים בדקדוק, וכבר היו שגורים בפיו.

לאחר מכן חפש רב הבקי ביותר במשנה והכניסו לביתו, כדרך שנהג עם הראשון במאכלו ובהספקת כל אנשי ביתו, וישב אתו ימים רבים, עד שלמדו את כל גרסת המשנה עם רב מפורשיה. וכאשר היתה כבר שגורה בפיו, שלחו בכבוד.

לאחר מכן חפש רב הבקי במקרא, והביאו לביתו, ועמו למד את המקרא בשניו גדול, עד שהיתה שגורה בפיו. וכן למד ממוני את הפללים והדריכים הנצרכים בלמוד המקרא. וכאשר גמרו, שלחו בכבוד גדול, לאחר שפבר נהג עמו באכילתו ובהספקת כל אנשי ביתו פאשר נהג עם הראשונים.

לאחר מכן, הביא רב ללמוד הלכות שחיטה וטרפיות ודיני נקור - הלכה למעשה, עד שהתקיים בהם ביותר. כשגמרו את למודו עם הרב בהלכות שחיטה ונקור, שלחו בכבוד גדול, וגם עמו נהג כשאר מלמדי הראשונים, במאכליו ובהספקת אנשי ביתו.

פיון שהשלים את כל למודיו, אמנם מצא את עצמו מלא בתורה שפכת ובתורה שבעל פה ובהלכות, אף ריק מן הממון ומן המטלטלין ומן הפלים, כי במשנה השנים הללו שהיה לומד, פלה ממון אבותיו. וכשגמרו הממון, פנה אל המטלטלין ואל הפלים, ומכרם לצורך פרנסת אנשי ביתו ופרנסת הרבנים המלמדים אותו, והספקת אנשי ביתם ברוח ולא בצמצום, כמאכל

רבי דוד לוי זצ"ל

נמצא כי לחינם נסע הרב מירושלים לבני ברק. ועל זה אני אומר, חטאתי לה' אלוקי ישראל ולרב יהודה צדקה, ואני מבקש ממנו מחילה!

הנה כי כן, במקום תללות את הדבר בטרדותיו המרובות ולהבין כי הדבר מצוי מדי פעם, לקח רבי דוד את כל אברכי הכולל וטרח עד לירושלים, לבקש מחילה מעל ציונו!

ותלמוד תורה כנגד כולם!

שיעור חי בהקפדה שלא להפסיק את שעת הלימוד, קיבל אחד מבני כשהיה בגיל ישיבה קטנה. הוא ישב בחול המועד עם אביו בסוכה, ועסקו כל אחד בלימודיו שלו. מידי פעם נכנסו לסוכה מבקרים, בהם כאלה שהביאו אתם הרב הכספים שהצטברו בקופותיהם. הרב היה מקבלם לביקור חג, מחליף עמם דברי שלום, מכבד אותם בטעימה, מדבר דברי תורה ואחר נפרד מהם בברכה.

לאחר ביקור אחד כזה, הבחין הבן במשקפיים מונחים על השולחן. 'אבא, האיש שהיה כאן לפני רבע שעה שכח כאן את המשקפיים!' הוא קרא לעבר רבי דוד, תוך שהוא נוטל אותם ומתחיל לרוץ אל מחוץ לסוכה, כדי להספיק לתפוס את בעליהם בדרך.

'מה אתה עושה?!' הזדעק לפתע רבי דוד לעבר בנו המתרחק. 'אתה באמצע לימוד! מה אתה עושה? זה ביטול תורה!' אבל הוא שכח את המשקפיים, הסביר הבן.

'יהודי הזה הרי בלאו הכי לא ילמד עכשיו', הסביר רבי דוד את ההיגיון

במסירת שיעור בישיבה

הגאון רבי דוד לוי זצ"ל

שנים של לימוד בשקידה ובהתמדה • הבריחה מבית החולים • האופנוע ששמר שבת • הטעות המשונה של פקיד משרד הדתות • לימוד התורה במקום איסוף הכספים • מתולדות חייו והליכותיו של הגאון רבי דוד לוי זצ"ל, ראש ישיבת 'חומת ציון'

הקב"ה יעשה את שלו!

גם כשיצא לחוץ לארץ לאסוף ממון, סיפר אחד הרבנים שפגש אותו בפלטבוש:

לאחר תפילת שחרית יש ארוחה קלה, שבה הגבירים אוכלים ולומדים ואחר כך הולכים לעסקים. זו הזדמנות בשביל ראשי ישיבות וראשי כוללים לדבר אתם, אבל רבי דוד לוי ישב ולמד בצד. למד - כאילו הוא בא לחוץ לארץ כדי ללמוד!

ניגשתי אליו ואמרתי לו, 'הרב בא לכאן ללמוד, או להסתובב ולאסוף?'

הוא סימן לי ביד תנועה, בעדינות, כאומר: 'זה בסדר...'

אמרתי לו, 'בעוד מספר דקות הם הולכים לעסקים שלהם.'

אבל הוא השיב לי: 'זה בסדר, זה בסדר, הקב"ה יעזור...' כאומר: **אני עושה את שלי, והקב"ה יעשה את שלו!**

כבוד התורה

באחד הימים אירגן את כל אברכי כולל חומת ציון, ונסע עמם לבית החיים סנהדריה בירושלים. חיפש את קברו של הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל, ראש ישיבת 'פורת יוסף', וכאשר מצא חלץ את מנעליו, וכה סיפר:

בעת שהתכוננתי למעמד הנחת אבן הפינה לישיבה, נסעתי ביום ישישי בצהרים לירושלים, כדי להזמין את הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל, ובני ביתו אמרו לי שהוא בבית הכנסת. הלכתי לבית הכנסת, ומצאתיו קורא מזמורי תהלים בעמידה, מול ארון הקודש. ביקשתי ממנו להיות אורח כבוד במעמד הנחת אבן הפינה. אמר לי, אני אבוא מירושלים לבני ברק ואמתין בבית בני, ואתה תקח אותי משם ברכב. והנה מרוב טרדותי באותו ערב, שכחתי שהרב יהודה צדקה זצ"ל ממתין לי בבית בני, ולא הלכתי להביאו למעמד.

מעיני אדם. בשנת ה'תשי"ד הצליח רבי דוד להתקבל לישיבת פוניבז' המעטירה, ובה המשיך את פריחתו התורנית, בשקידה עצומה ובהתמדה כבירה.

בהגיעו לפרקו ונישואיו לרעייתו הרבנית, החל ללמד בישיבת 'אור יצחק' ביהוד בראשות הגאון רבי ניסן טורצ'ין זצ"ל, זאת לצד מסירת שיעורים רבים במקומות מגוונים בארץ - ישובים ומושבים קטנים ורחוקים. אחרי כן השקיע עצמו בלימוד בכלל 'היכל התלמוד' בתל אביב, בו שקדו על תלמודים רבים מאדירי התורה, שם היה שוהה במשך כל השבוע, ורק בשבתות שב לביתו המרוחק בגן יבנה. עם הזמן עבר להתגורר בתל אביב, ושם פתח את ישיבתו 'חומת ציון' שהתקיימה כשנתיים, עד שלבסוף שיכן את הישיבה בבני ברק ובכך פתח פרק חדש בחייו (פרקי חייו תוארו היטב ובאריכות בספר 'בסערה השמימה' שיצא לאור לזכרו, וכאן הובאו מעשים בודדים אודותיו, כפי שנתן קוצר היריעה).

הטעות של פקיד הדתות...

אוירת לימוד שררה בכל עת בהיכל הישיבה, לצד חינוך מסור ואבהי. עם קשיי החזקה היתה לו סיעתא דשמיא מיוחדת, ועל כך יעיד הסיפור הבא:

מוסר שיעור בישיבה

באחת הפעמים טעו פקדי משרד הדתות, והעבירו לו סכום אדיר של כסף. לאחר מכן הם נוכחו בטעות, וקראו לו להשיב את הכסף, אך לא היה לו מהיכן להחזיר - הכסף כולו נבלע בסבך החובות של קיום הישיבה... לבסוף, לא יאמן, ריחמו עליו הפקידים ועזבו אותו... זה היה סכום אדיר שכיסה חובות רבים, והם לא הבינו כיצד קרתה להם טעות כזו.

מקטפיה ידע

הגאון רבי דוד לוי זצ"ל נולד במחוז תעזי שבתומן, ובו התגורר בשנות חייו הצעירות. עוד כילד רך בשנים ראה ברכה בלימודיו, וכישוריו ובקיאותו ניכרו בו כבר בהיותו נער. הוא נבחן על כל פסקי הרמב"ם הלכות שחיטה, ושינן את כל התנ"ך - עם תרגום אונקלוס ופירוש רש"י - בעל פה.

יחד עם משפחתו עלה לארץ ישראל, בעליה הגדולה בשנת ה'תש"ט. כרוב העולים, עבר רבי דוד עם משפחתו גלגולים שונים, וממחנות העליה עברו בני המשפחה למגורים במעברה הסמוכה למושבה גן יבנה.

רבים רבים מן העולים שהתגוררו במחנה נאלצו להיכנע לחצי הגורמים החיצוניים, שביקשו מהם לשלוח את ילדיהם לחינוך שאינו דתי. אך בחורף ה'תשי"א - כשנתיים לאחר בואם למעברה, זכה רבי דוד לוי לגורל אחר. באחד הלילות הגיע למעברה יהודי מבוגר מפתח תקוה, שליח מ'בתי אבות' שעל ידי ישיבת פוניבז', אשר נשלח לקחת ילדים ולהביאם ללימוד בישיבה. בן לילה התארגנה קבוצה של שבעה ילדים מגן יבנה, ולמחרת עזבו את המחנה כשפניהם מועדות לבני ברק. ברם, לאחר מספר שעות של נסיעה התברר להם כי הם איחרו את המועד: אמש הגיעו תלמידים חדשים, והמקום כולו תפוס...

תמורת זאת, הפנו את כל התלמידים לישיבת 'פורת יוסף' ברחובות, על שמו של הגאון רבי יוסף יוזל הורוויץ זצ"ל - הסבא מנובהרדוק, אותה הקים הגאון רבי אליהו מאיר קובנר זצ"ל בשליחותו של מרן החזון איש זצ"ל. בתקופה זו הגיעו לישיבה ילדי עולים רבים, ובה קיבלו את חינוכם התורני שחרץ את עתידם.

בישיבה החל ללמוד רבי דוד אצל הגאון רבי דוד אייזן זצ"ל, מתלמידיו של מרן הגרי"ז מברביסק זצ"ל, ובזכות עידודו ותמיכתו החמה עלה והתעלה במשך שנות לימודו בישיבה. הוא הטמיע בקרב כל הנהגה, אורח חיים והשקפה שראה אצל רבו הגרא"מ קובנר וגדולי התורה האחרים שבהם פגש. חריפותו וכשרונותיו, עמל לימודו שהקיף את כל שעות הסדרים ואת השעות שמעבר להן, לצד אופיו השקט והצנוע, הוסיפו לו ממד של עומק ופנימיות רחוקה

בחניה הוא מבחין לפתע ברבי דוד, חוזר מבחוץ ונכנס אל תוך שטח בית החולים, כשהוא לבוש בבגדי הרגילים, אותם לבש כנראה מעל בגדי בית החולים...

'היכן היה הרב?' שאל התלמיד בדאגה. 'מחר יוצאים הבחורים שבישיבה לחופשה, והייתי חייב ללכת לישיבה למסור להם שיחת חיזוק וסיכום', הסביר רבי דוד בטון ענייני את מה שהוא 'חייב' לעשות, מתעלם לחלוטין מהמציאות המיוחדת בה הוא נתן, משל נשאל בסתם יום רגיל - היכן היה ולאן הלך...

גם בשנותיו האחרונות היה שקוע כולו בתורת ה', מתוך מכאובים ויסורים, עד להסתלקותו בימי החנוכה, ביום ראשון כ"ח כסלו ה'תשע"א. לוויתו הגדולה יצאה מהיכל ישיבתו, עד לבית החיים 'זכרון מאיר', בו נטמן בקרבת ציונו של מרן הגרא"מ שך זצ"ל.

- וגם אפשרות כבירה - מחייבים את כולנו להשתדל להגן עליהם מסערת תימן של תקופתנו, להחזיר עטרת התמימות היהודית ליושנה ולהבריא את השורשים שהצמיחו נטעי נעמנים והעמידו דורות רצופים באהבת תורה ויראת שמים. יתברכו המחזיקים והמסייעים בשליחות גדולה זו, ויזכו לחזות בהחזרת עטרת מלכות המשיח למקומה בבית גואל צדק'.

🌀 תלמידים הרי הם כננים 🌀

הדאגה לתלמידי הקיפה את סדר יומו, בכל עת ובכל מצב.

באחת הפעמים בהן היה מאושפז בבית החולים, הגיע אחד ממקורביו לבקרו, אך הוא לא מצא בחדרו. הוא חיפש במחלקה, בבית הכנסת שבבית החולים, אך להפתעת הרב נעלם. הוא פנה לצאת כלעומת שבא, והנה בעודו

נושא דברים בכנס תורני

'למותר להוסיף על דברי מרן הגרא"מ שך שליט"א ועוד גדולי ארץ הקודש המעידיים על חשיבות ונחיצות המוסד חומת ציון, וראש הישיבה הרה"ג ר' דוד לוי שליט"א. וחיבה יתירה נודעת למוסד זה מכיון שהוא מיוחד לנוער יוצאי גלות תימן, אשר תפקיד גדול ואחריות נשגבה

העמוק, היגיון שמגיע ממוח שכולו תורה. הוא הרי יבחין שהמשקפיים לא נמצאים אצלו והוא יחזור לכאן, אבל לך - זה ביטול תורה! זה לא טוב לו שאתה תתבטל בשבילו!...

כילד היה קשה לב להבין, היכן הכרת הטוב לאדם שבא לתת תרומה לישיבה. אבל כשגדל, או אז הבין את רוחב ההבנה של רבי דוד משחר גדילתו. יש סדר עדיפויות בחייו של בן תורה! קיימים מושגים של הכרת הטוב, חסד וכדומה, אך מולם קיים המושג הענק של לימוד תורה!

🌀 חיבה יתירה נודעת לחומת ציון... 🌀

פעולותיו הכבירות הוערכו מאד בעיני גדולי הדור, וכדוגמא בלבד יש לצטט ממכתב ההמלצה אותו כתב הגאון רבי שניאור קוטלר זצ"ל, ראש ישיבת לייקווד:

🌀 מהנעשה בעמותה 🌀

שיתקיים בעז"ה בתקופה הקרובה במזיאון 'מורשת יהדות תימן' ברחובות.

פרטים נוספים ניתן לקבל בהמשך הרשמה במייל:

hadeshbekirby@gmail.com

חדש בקרבי

ההכנות לתחרות כתיבת המאמרים הגדולה, 'חדש בקרבי' מספר 5, שתיערך בסייעתא דשמיא, ושיאה במעמד מפואר ומרומם בראשות מרן ורבנן שליט"א - כבר בעיצומו. בקרוב יתפרסמו הפרטים המלאים על הנושא הנבחר בשנה זו, כללי כתיבת המאמרים ושליחתם.

מורי בשטח

פרוייקט יחודי במסגרת פעילות עמותת 'ארגון יוצאי תימן', הינו 'מורי בשטח'.

לנגד עינינו עומד הרצון העז לקדם את שימור המסורת והמורשת המפוארת מגיל קטן, וללמד תינוקות של בית

רבן את הקריאה בתורה לפי המסורת העתיקה וההגייה הנכונה, כפי שנעשה עד עתה בסניף הקיים בעיר מודיעין עילית, וממשיך ומתפתח גם בישובי בנימין - כוכב יעקב, על ידי ר' אודי עטרי הי"ו.

חידון בין דורי

נשלמות ההכנות לאירוע ייחודי במסגרת המיזם 'חידון בין דורי',

הקדש ע"ש שלמה ויהודית תעשה ז"ל

הקדש ע"ש שלמה ויהודית תעשה ז"ל
הקרן הוקמה על ידם להנצחתם ולמטרות צדקה, למען שדרוג מחלקות ילדים בבתי חולים, לפיתוח מוסדות לילדים בסיכון, ועבור חגיגות בר מצוה לילדים ממשפחות מצוקה.

- ### שיעורי תורה ברחבי הארץ
- הרה"ג אברהם בן משה שליט"א - ימים א' ד' לאחר ערבית, בית הכנסת 'אגודת אחים' פתח תקוה.
 - הרה"ג יהודה גמליאל שליט"א - יום ג' בשעה 19:00, רח' רש"י 60 ראש העין.
 - הרה"ג ישראל הראזי שליט"א - שבת, שעתיים וחצי לפני מנחה, בית הכנסת 'חד שבטי ישראל' עפולה.
 - הרה"ג שמעון עוזירי שליט"א - יום ד' בשעה 19:45, בית הכנסת 'מקור חיים' נתניה.
- לעדכון מערך השיעורים ניתן לשלוח למייל: hadeshbekirby@gmail.com

כוס תנחומים

מעומק לבנו נשגר תנחומים כנים למעלת ידידינו היקר העומד לימינו תמיד, גומל חסדים טובים, ירא שמים מרבים

ר' אורי דרי הי"ו
בעל דפוס 'קופי טופ' בני ברק

על פטירת אביו הגדול והנעלה, היקר באדם
ר' אברהם דרי ז"ל
בנחמת ציון תנחמו ממקור הנחמות, ולא תוסיפו לדאבה עוד.

מערכת 'חדש בקרבי' שעל ידי 'ארגון יוצאי תימן'

מחברים ומתחברים!

מעוניין להיות שגריר שלנו, ולהפיץ עלונים באזור מגוריך? לפרטים ניתן לפנות למערכת:

במייל: hadeshbekirby@gmail.com
טל': 054-8410475